

- druhá část by byla výuková a zahrnovala by přednášky z farmakoterapie, psychoterapie a dalších oblastí, které již zazněly na odborných konferencích.
11. Výbor PS projednal a schválil motto sjezdu PS v Mikulově „Změny klimatu v psychiatrii“. Dále diskutoval o vhodných přednášejících pro úvodní plenární přednášku, tématech, která by měla na sjezdu zaznít, a výši účastnických poplatků.
  12. Sekretářka PS paní Knesplová informovala výbor PS, že projektová kancelář žádá za vypracování projektu na rekonstrukci kanceláře PS částku, která přesahuje možnosti PS. Bude jednat s představiteli VFN o projektu rekonstrukce, který bude pro PS finančně únosný.
  13. Výbor PS vzal na vědomí informaci prof. Mohra, že napsal zprávu o Česko-slovenském psychiatrickém sjezdu pro časopis Psychiatrie, zprávu pro časopis Česká a slovenská psychiatrie napsal prof. Kašpárek. Text k 70. narozeninám prof. Höschla napíše prof. Horáček.
  14. Prof. Horáček navrhl, aby byl pro lékaře v přípravě na atestaci sestaven seznam odborné literatury, zahrnující kolem 30 titulů, které by měl každý atestant přečíst.
  15. Prof. Kašpárek upozornil výbor PS, že od 1. 1. 2020 dojde dle vyhlášky o vzdělávání k rozdělení otázek na otázky ke zkoušce po kmeni a otázky pro atestanty, znění obou souborů otázek musí vzniknout do ledna 2020.
  16. Prof. Horáček doporučil sledovat při hodnocení kvality poskytované zdravotní péče v nemocnicích dostupnost konziliární psychiatrické péče na somatických odděleních. Je ochoten zpracovat příslušnou metodiku.
  17. Dr. Papežová upozornila, že jedním z návrhů k novelizaci Zákona o zdravotních službách č. 372/2011 je i úplný zákaz používání síťových lůžek. PS by měla k tomuto návrhu mít připraveno své stanovisko. Osloví proto ředitele psychiatrických nemocnic s žádostí o vyjádření.
  18. Výbor PS schválil členství v PS těchto žadatelů: MUDr. Dana Skřontová, Psychiatrie pro děti a dospělé, Opava; MUDr. Marcela Váňová, DPK FN Motol, Praha; MUDr. Bc. Jakub Medaň, Denní sanatorium Horní Palata; MUDr. Miroslav Pastucha, PN Bohnice, Praha.
  19. Příští vědecká schůze PS ČLS JEP se bude konat 4. 12. 2019 od 10 hodin, předsedá prof. MUDr. Pavel Mohr, Ph.D.
  20. Příští schůze výboru se bude konat 4. 12. 2019 ve 12 hod. v knihovně PK VFN, Ke Karlovu 11, Praha.

Zapsali Lenka Knesplová a MUDr. Petr Možný

ze společnosti

OPUSTIL NÁS VELIKÁN ČESKÉ PSYCHOFARMAKOLOGIE PROF. MUDR. JAROMÍR ŠVESTKA, DRSC.

Během prázdnin, dne 2. srpna 2019, nás zastihla smutná zpráva o úmrtí prof. Jaromíra Švestky, který opustil tento svět ve věku nedožitých 82 let.

Za redakční radu České a slovenské psychiatrie bychom rádi vyjádřili upřímnou soustrast rodině našeho kolegy a dovoluujeme si připomenout tohoto jedinečného člověka několika osobními vzpomínkami a fotografiemi.

Profesor Švestka byl nestorem brněnské kliniky. Jak šel čas, ubývalo lidí, kteří mu tu mohli říct: „ty, Jaromíre...“, ti byli hlavně mimo kliniku. Neměl tu dlouho partnera, se

kterým by mohl sdílet své odborné i osobní zájmy – snad to bylo generační obměnou kliniky. V mladších koležích budil respekt a bavilo ho k tomu přispívat. Rád nám vyprávěl historky z minulosti kliniky, ze kterých nenápadně vyplývalo, že se naše generace vůbec nemůže srovnávat s tou jeho. Vzpomínám si, jak mě hned po nástupu na kliniku přizval ke zkoušení mediků a já se modlil, aby se mě neptal na věci, které chtěl po nich a o kterých jsem neměl ani ponětí. Když mi gratuloval po obhajobě mé dizertační práce, měl tak pobaveně ironický výraz, že jsem měl nutkání mu slíbit, že to příště bude lepší...

V posledních letech se ale věci změnilly, na klinice se usadilo několik kolegů, které psychofarmakologie baví, kteří ho překvapili, že jsou s ním schopní držet krok (skoro), a které přijal do svých kruhů. Měli jsme tak možnost s ním prožít osobnější vztahy, hodně věcí pochopit, zažít množství inspirativních diskusí. Sdílel svůj pohled na odborný svět, přehled o připravovaných lécích, vysvětloval okolnosti událostí, kterých byl aktérem. Bylo pro něj důležité, že zabránil přesunu kliniky z prostředí všeobecné univerzitní nemocnice do areálu léčebny, což mělo být v plánu v případě brněnské i pražské kliniky. Byl hrdý na svůj prim v rozpoznání antisuicidálního účinku lithia. Zažil klasickou éru klinického výzkumu, nové léky si měl možnost systematicky osahat ve vlastních akademických klinických hodnoceních. Sám si pravidelně každé ráno škáloval pacienty a měl tak osobní zkušenost, v jejímž prizmatu byl schopen rozumět výsledkům registračních studií. To se pak projevovalo při klinické práci, díky své systematickosti si všiml účinnosti na jednotlivé podtypy poruch, měl odpozorované časné známky odpovědi nebo naopak rizikových situací. S hořkostí sledoval, jak se vyvíjí klasifikace nemocí a systematika psychopatologie, měl za to, že se ztrácí jasnost, přesnost, ohraničené syndromy se relativizují a pojmy se obsahově vyprazdňují. O to usilovněji se věnoval přednášení klasické psychopatologie v rámci specializačního vzdělávání, vysvětloval, jak je důležité přenášet tyto znalosti do klinické praxe. Myslím, že se mu to podařilo předat. Jsem rád a vděčný za to, že jsem měl možnost vedle něj žít a pracovat.

Tomáš Kašpárek

Tak nás Jaromír Švestka opustil. Chýbal mi, keď sa vytratil kvôli chorobe, a bude mi chýbať. Bol to útes s ostrými hranami a ostrým myslením. Hyperkritický voči iným aj voči sebe. Jeden z najväčších svetových expertov v psychofarmakológii. Neuveriteľne presný. Milovník cestovania, jedla a vína. Ťažký diskutér, na ktorom sa dali vylámať, ale aj brúsiť zuby. Je mi ľúto, ale je to život.

„To není pravda“ – to bol jeho veľmi typický začiatok diskusného príspevku, ak sa mu niečo v prednáške nepozdávalo. Hovoril som mu opakovane: „Jaromíre, to sa väčšinou povie: Prednáška bola zaujímavá, ale mám pripomienky k niektorým veciam...“. Len sa na tom smial. Bolo vidieť, ako ho to teší – tá jeho presnosť a prísnosť podložená neustálym sledovaním literatúry a vynikajúcou pamäťou. Ten, kto ho bližšie poznal, vedel, že za tým, čo spôsobovalo v prednášajúcich miernu hrôzu, ak sa profesor Švestka objavil medzi poslucháčmi, je aj nadhľad, humor a rešpekt voči iným.

Ján Pečeňák

Vždy, když odejde někdo, kdo byl významnou postavou našeho oboru, je mi smutno. Potom, co jsem se dozvěděl, že nás opustil prof. Jaromír Švestka, mi bylo smutno ještě více, protože Jaromír byl pro mne významným inspirátorem a učitelem s vyvinutou schopností břitké, ale přesné kritiky. Byl také pečlivým pozorovatelem a komentátorem všeho dění, vždy mne udivovalo, jak usilovně sbíral novinky, sledoval literaturu, a vlastně neznám nikoho s takovým přehledem v oblasti psychofarmakologické léčby. Jaromír mne překvapoval, jak dokázal vždy najít „něco“ nového, a to i v době, kdy se již plně nevěnoval práci na klinice.

Jsem přesvědčen, že rozvoj psychofarmakologie v naší zemi byl jeho vnitřním posláním, což potvrzoval i přednáškami, které měly vždy jasnou strukturu a byly pečlivě podloženy daty, vnímavé posluchače si okamžitě získaly, neboť byly něčím zcela neobvyklým. Podobný pocit mne provázel i při četbě a studiu jeho publikací, především o psychofarmakologii, antidepresivech SSRI či klozapinu. Vzpomínám si také jako dnes, jak jsem trnul v očekávání, když jsem si jej vybral jako oponenta své disertační práce.

S Jaromírem jsem se postupně seznamoval a pozoroval jeho práci v rámci činnosti pro Státní ústav pro kontrolu léčiv, kdy společně s doc. Františkem Faltusem prosazovali vstup moderních léčivých přípravků do České republiky, především antipsychotik druhé generace, kognitiv a některých antidepresiv v souladu s ekonomickou situací zdravotnického rozpočtu. Myslím si, že díky odbornému rozhledu, který prof. Švestka dokázal uplatnit v této nevděčné práci, jsme zemi, která má dostupnost moderních léčiv v psychiatrii na velmi vysoké úrovni, a některé země by nám mohly i dnes závidět. Mnoho zkušeností, které jsem v té době získal, využívám dodnes.

Chtěl bych touto cestou poděkovat Jaromírovi za to, že byl! Čest jeho památce!

Martin Anders
e-mail: Martin.Anders@vfjn.cz